

Focus op een varkensbedrijf

Hoe kan focus je helpen bij liquiditeitsbeheer?

© TWAN WIJERMANS

2022 wordt een kanteljaar voor de toekomst van menig Vlaamse varkenshouder en bij uitbreiding voor de hele varkenssector, zoveel is zeker. Helder zicht op je actuele en toekomstige bedrijfsliquiditeit en de robuustheid van je bedrijfsratio's, solvabiliteit, rentabiliteit en jaarlast in verhouding tot de cashflow zijn op dergelijke kantelmomenten in je carrière essentieel om de juiste toekomstgerichte bedrijfsbeslissingen te kunnen nemen. Met focus voor de varkenshouderij en de vernieuwde uitslag van de bedrijfseconomische boekhouding proberen we jullie die inzichten consumptieklaar aan te leveren.

Eddy Vandycke, consultant Varkenshouderij Boerenbond

Waarom wordt 2022 een kanteljaar?

De gevolgen van Afrikaanse varkenspest (AVP) en de uitbraak van de coronapandemie maakten dat 2020 op economisch vlak al een ondermaats jaar was. Eind 2020, na het terug-

winnen van onze AVP-vrije status, leefde de hoop dat 2021 een rooskleurig perspectief zou bieden, maar het draaide helaas helemaal anders uit. 2021 werd het slechtste jaar ooit in dit nieuwe millennium. De impact op de bedrijfsreserves was dan ook enorm

groot en daarom is het te verwachten bedrijfseconomisch resultaat voor 2022 cruciaal!

Niemand kan voorspellen wat de toekomst precies brengt, maar de huidige situatie is wat ze is. Iedereen ondervindt ze aan den lijve: de varkenssector wordt geconfronteerd met zeer lage verkoopprijzen en de hoogste voederprijzen van de voorbije 25 jaar. Dit stemt tot nadenken en verklaart meteen waarom de bedrijfsliquiditeit momenteel een groot probleem is en dat hoogstwaarschijnlijk ook zal blijven in 2022.

In een vorig artikel werd al het grote belang van voederefficiëntie onderstreept. De voederkost bedraagt tot 80% van de totale kosten en tot 90% van de variabele kosten! De verwach-

tingen voor de voederprijzen zijn zeker niet onmiddellijk fel dalend. Pas na de nieuwe oogst in het laatste kwartaal van 2022 zou een serieuze daling van de veevoederprijzen een optie kunnen zijn. Onder die voorwaarde lijkt een verhoging van de verkoopprijs met 40 tot 50% op jaarbasis nodig om van 2022 een enigszins acceptabel jaar te maken.

Liquiditeitsbeheer

Kennis en inzicht in de bedrijfsliquiditeit en een duidelijk zicht op de grootte en timing van de te verwachten inkomsten en uitgaven zijn dus essentieel om aan alle financiële verplichtingen te kunnen voldoen en na te gaan of en wanneer bedrijfsreserves of andere financiële instrumenten moeten worden ingezet. Via het focus-dashboard proberen we jou daarin te helpen. Elke deelnemer aan de bedrijfseconomische boekhouding kan na inloggen op deze webtoepassing met zijn persoonlijke login en paswoord de cash-flow in real time per maand gaan inschatten en vergelijken met gelijkwaardige periodes uit eerder afgewerkte boekhoudingen. Verder kan je het financiële resultaat van een afgewerkte teelt onmiddellijk inschatten zonder dat de volledige boekhouding van dat jaar al afgewerkt is en kan je in real time jouw effectief gerealiseerde verkoopprijzen vergelijken met deze van collega's.

Voor meer info of een gratis demo van de mogelijkheden verwijzen we graag door naar de consultants Varkenshouderij of naar www.boerenbond.be/focus.

Hoe beoordeel je de financiële weerbaarheid van je bedrijf?

Los van alle financiële parameters die berekend kunnen worden in een bedrijfseconomische boekhouding is het proberen aanleggen van een 'vrije' financiële buffer in betere jaren natuurlijk de beste remedie. Maar vooral jonge bedrijven hebben hiertoe

nog de kans niet gehad.

In de recent vernieuwde bedrijfsuitslag van focus zijn vooral meer financiële parameters opgenomen in een apart hoofdstuk. Doel is om landbouwers een beter inzicht te geven in de eventuele financiële kwetsbaarheid van hun bedrijf op korte en lange termijn. Voor de meeste van deze financiële kengetallen wordt ook de evolutie van het kengetal over de laatste vier jaar weergegeven via overzichtstabellen of grafieken (zie afbeelding hieronder). Hiermee kan je de evolutie van het kengetal beter beoordelen en plaatsen. De belangrijkste kengetallen die in dit deel van de bedrijfsuitslag zijn opgenomen zijn: de solvabiliteit, de kasstroom, het gezinsinkomen, de leningslast, de kritieke opbrengstprijzen voor je belangrijkste afzetproduct, de rentabiliteit en de liquiditeit.

Solvabiliteit

De solvabiliteit van je bedrijf drukt de procentuele verhouding uit tussen het eigen vermogen en het totale vermogen van je bedrijf en geeft dus de verhouding weer tussen de eigen middelen en vreemde middelen in je bedrijfsvermogen. Het drukt dus uit in welke mate het bedrijf financieel onafhankelijk is: hoe hoger de solvabiliteit, hoe beter want

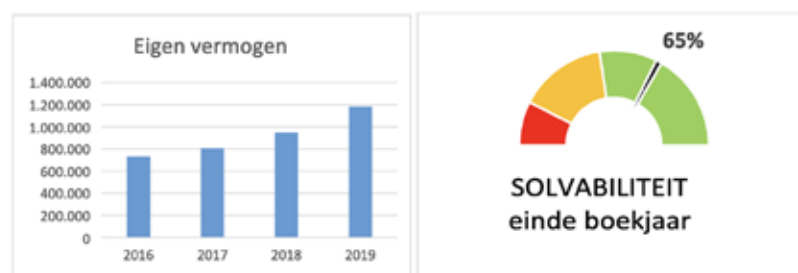
hoe groter het percentage eigen middelen, hoe hoger de graad van financiële onafhankelijkheid. Een tiental jaar terug bedroeg de gemiddelde solvabiliteit in de varkenssector ongeveer 56%, in 2020 was dit gestegen naar 61%. Gezien er zeker naar het einde van dit jaar een gebrek was aan liquiditeit en er bijkomende externe financiering gezocht is door een aantal bedrijven, zal dit cijfer voor 2021 hoogstwaarschijnlijk een daling vertonen.

Concreet hebben bedrijven met een hoge solvabiliteit het makkelijker om snel een extra financiering te krijgen (bijvoorbeeld een vast voorschot) als er zich een financieel tekort voordoet. Ze worden dus door de banken als 'veilig' aanzien.

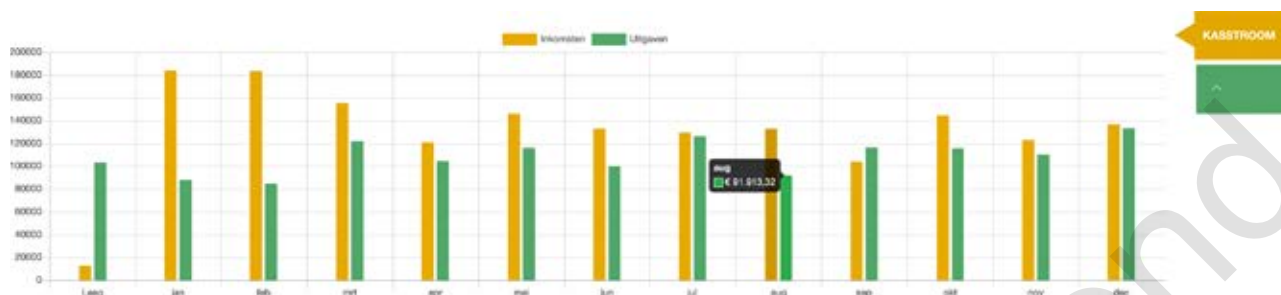
Kasstroom

De kasstroom geeft je een volledig overzicht van alle inkomsten en uitgaven van het voorbije boekjaar, vertrekkende vanuit de opbrengsten en kosten van je bedrijfsresultaat. Tel je hierbij nog de uitgaven en ontvangsten voor duurzame investeringen en de opname van eventuele leningen, dan bekom je het gezinsinkomen voor het voorbije boekjaar. Het is dit inkomen dat het meest 'aan den lijve' ervaren wordt doorheen het jaar. ▶

SOLVABILITEIT		Begin boekjaar 01/01/19	Eind boekjaar 31/12/19
% EIGEN VERMOGEN		53%	65%

De solvabiliteit van je bedrijf drukt de procentuele verhouding uit tussen het eigen vermogen en het totale vermogen van je bedrijf en geeft dus de verhouding weer tussen de eigen middelen en vreemde middelen in je bedrijfsvermogen.

De kasstroom geeft je een volledig overzicht van alle inkomsten en uitgaven van het voorbije boekjaar, vertrekkende vanuit de opbrengsten en kosten van je bedrijfsresultaat (beeld uit bedrijfsuitslag focus).

Gezien het belang van een goed zicht op de kasstroom binnen je bedrijf is deze stroom in real time op te volgen via het focus-dashboard, zoals eerder reeds aangehaald. Dit gebeurt op maandbasis. Je boekhouding hoeft niet noodzakelijk afgewerkt te zijn opdat je deze toepassing zou kunnen gebruiken!

De kritieke opbrengstprijs

Wanneer één afzetproduct een groot overwicht (minimaal 40%) heeft in de inkomsten van je bedrijf, wordt bepaald hoeveel procent van je totale inkomsten gerealiseerd worden door dit product. Vervolgens wordt ook de prijs berekend, die dit belangrijkste afzetproduct moet halen voor het realiseren van een bepaald gezinsbudget om van te leven.

Concreet is dit een interessante parameter voor gespecialiseerde varkensbedrijven die financieel afhankelijk zijn van de marktprijs van één product! Voor een zeughouder betekent dit getal zowat: 'Hoeveel moeten mijn biggen opbrengen om mijn facturen betaald te krijgen?'. Voor een gesloten bedrijf: 'Hoe hoog moet de vleesvarkensprijs zijn om ...'

Voorbeeld. Een gesloten varkensbedrijf met nog een kleine neventak heeft vleesvarkens als belangrijkste afzetproduct op zijn bedrijf. Stel dat die vleesvarkensafzet 75% van de totale

inkomsten van het bedrijf realiseert, dan kan je de opbrengstprijs per 100 kg verkocht vleesvarken berekenen die nodig is om een gezinsbudget van bijvoorbeeld 50.000 euro te genereren. Deze kritieke opbrengstprijs kan dan vergeleken worden met de effectief gerealiseerde opbrengstprijs.

Kritieke opbrengstprijs op een vleesvarkensbedrijf in 2020	
Belangrijkste afzetproduct zijn vleesvarkens	
% van de totale inkomsten	75
Per 100 kg	
Gerealiseerde opbrengstprijs	107,43
Kritieke opbrengstprijs van € 0	98,14
Kritieke opbrengstprijs van € 50.000	105,4

In ons voorbeeld (zie tabel) bedraagt de kritieke opbrengstprijs om een gezinsbudget van 50.000 euro te realiseren, dus 105,4 euro per 100 kg. Aangezien de gerealiseerde opbrengstprijs 2,03 euro per 100 kg hoger ligt, zal het effectief gerealiseerde gezinsbudget ongeveer 14.000 euro hoger liggen. Dit gezinsbudget dient als leefgeld met inbegrip van te betalen belastingen en sociale bijdragen en kan dus vergeleken worden met het jaarloon van een werknemer. Bij een kritieke opbrengstprijs van 0 euro zijn wel alle kosten betaald, maar moet er dus geleefd worden op basis van eerder aangelegde reserves. Als de bedrijfsvoering voor het komende jaar gelijklopend ingeschat

wordt als het voorbije jaar (dus met ongeveer dezelfde technische resultaten en dezelfde grootteorde van kosten) kan met de verwachte opbrengstprijs voor het komende jaar ingeschat worden of en voor hoeveel men de reserves zal moeten aanspreken of bijkomende financiering zoeken.

Rentabiliteit

De rentabiliteit van het bedrijf drukt het gerealiseerde saldo uit ten opzichte van het totale vermogen. Het bedrijfs-saldo is de bruto-opbrengst min de variabele kosten. Dit percentage zegt me dus hoeveel euro elke 100 euro die ik in het bedrijf geïnvesteerd heb me oplevert. Net als bij de solvabiliteit geldt ook hier: hoe hoger, hoe beter. Waar de solvabiliteit over verschillende jaren met procenten wijzigt, kan de rentabiliteit van het ene op het andere jaar zelfs halveren of verdubbelen naargelang er een slecht of een goed bedrijfsresultaat neergezet werd. Een rentabiliteit van ongeveer 25% kan als gemiddeld beschouwd worden met 15% als kritieke ondergrens. In zeer goede jaren zijn positieve uitschieters van 40% tot uitzonderlijk zelfs iets meer dan 50% mogelijk.

Concreet is de rentabiliteit een parameter die samen met de solvabiliteit de toegang tot extra financiering makkelijker maakt. Voor de bank betekent een hogere rentabiliteit hetzelfde als een hogere 'terugbetaalcapaciteit'.

Liquiditeit

De liquiditeit van je bedrijf geeft de verhouding weer van de jaarlast op de gerealiseerde cashflow. Dit zegt dus hoeveel liquide middelen worden gebruikt om de jaarlast te betalen, of anders gezegd, hoeveel procent van het gegenereerde geld dat jaar naar de bank gaat. Hoe lager, hoe beter uiteraard. 20 à 30% is zeker een goed resultaat. In bedrijfseconomisch moeilijke jaren kan dit oplopen tot zelfs 50%.

Concreet is de liquiditeitsratio de crisisbarometer bij uitstek. In de varkenshouderij is dit getal zeer volatiel en momenteel gemiddeld zelfs negatief. Bij een lage liquiditeitspositie moeten dus ofwel reserves aangesproken worden of bijkomende financierin-

gen gezocht. Het is aan te raden om bij ieder investeringsdossier (overname, uitbreiding, vernieuwing ...) vooraf de liquiditeitspositie te simuleren in verschillende scenario's, dus ook in een scenario van slechte prijzen over een langere periode. Enkel zo kan je de risico's die de investering mogelijk meebrengt concreet vooraf inschatten en eventueel bijsturen met de juiste financiering.

Besluit

2021 zal de geschiedenis ingaan als een van de slechtste jaren aller tijden voor de varkenshouderij. De impact ervan op de reserves en de liquiditeit van de varkensbedrijven is enorm. Via focus en deel 2 van de bedrijfsuitslag van de bedrijfseconomische boekhouding

proberen we de varkenshouder inzicht en info te bieden over de vraag in welke mate zijn bedrijf robuust en weerbaar genoeg is om deze impact op korte en iets langere termijn het hoofd te bieden. Wens je hierover meer info: neem dan zeker een kijkje op www.boerenbond/focus of raadpleeg jouw varkensconsulent. ■

De impact van 2021 op de reserves en de liquiditeit van de varkensbedrijven is enorm.

HOPPER SMART

ALS

conviso® SMART

NEW BEPERKT

- evenwichtig type
- rhizomanietolerant
- heel goede opkomst
- uitstekende bodembedekking

Suikergehalte ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Wortelopbrengst ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Ziekte ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Scan de QR-code voor meer info over CONVISO® SMART

www.sesvanderhave.be
follow us on #APassionThatGrows

SES VANDERHAVE
sugar beet seed